Ehli sunnet vel cemeat itikadı - Muhammed b. Salih el-Useymin - Abdullah Bin Baz

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

بســــــــــــم الله الرحمن الرحيم

Hamd, Allah'a mahsustur.Salât ve selâm da kendisinden sonra peygamber gelmeyecek olan Muhammed'e, âline ve ashâbına olsun.

Değerli âlim Muhammed b. Sâlih el-Useymîn kardeşimizin özet olarak derlediği, Allah Teâlâ'nın birliğine, O'nun isim ve sıfatlarına, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kaderin hayır ve şerrine îmân konularını içeren ehl-i sünnet vel-cemaat itikadını kapsayan kıymetli eserini dinledim.

Hiç şüphesiz ki yazar, ehl-i sünnet vel-cemaat itikadını derleme konusunda en güzelini yapmış, Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kaderin hayır ve şerrine îmân konularında ilim talebesinin, erkek ve kadın her müslümanın ihtiyaç duyduğu şeyleri zikretmiştir. Buna ilâve olarak itikad konusunda yazılan birçok kitapta bulunmayan pek çok faydaları bu kitapta zikretmiştir.

Allah Teâlâ ona mükâfatını versin, ilim ve hidâyetini artırsın.Bu ve başka konularda yazmış olduğu kitaplarını müslümanlara faydalı kılsın. Bizleri, onu ve diğer

müslüman kardeşlerimizi hidâyete eren ve gerekli bir bilgiye sahip olup Allah Teâlâ'nın dînine dâvet edenlerden eylesin.

Hiç şüphesiz ki Allah, hakkıyla işiten ve (kullarının dâvetine icâbet etmek için onlara) yakın olandır.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına salât ve selâm eylesin.

Allah Teâlâ'nın affına muhtaç;

Abdulaziz b. Abdullah b. Baz

-Allah onu affetsin-

ÖNSÖZ

بســـــــــــم الله الرحمن الرحيم

Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. Güzel sonuç (cennet), Allah'tan gereği gibi korkan muttakîler içindir.Düşmanlık ancak zâlimleredir. Allah'tan başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâhın olmadığına, O'nun bir olduğuna ve ortağının bulunmadığına, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in Allah'ın kulu ve elçisi, peygamberlerin sonuncusu ve muttakîlerin önderi olduğuna şehâdet ederim.

Allah'ın salât ve selâmı, O'na, âline, ashâbına ve kıyâmete kadar onlara en güzel bir şekilde tâbi olanların üzerine olsun.

Hiç şüphesiz ki Allah Teâlâ, elçisi Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i âlemlere rahmet, mü'minlere güzel bir örnek ve bütün kullara da huccet olması için hidâyet ve hak dîn ile göndermiştir.

Allah Teâlâ, kullarının yararına olan her şeyi, onların dînî

ve dünyevî hallerini düzeltmek,onların doğru inanca,sağlam amellere, güzel ahlâka ve yüce bir terbiyeye sahip olmaları için Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e indirdiği Kur'an-ı Kerim ve hikmetle açıklamıştır.

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ümmetini, gecesi gündüz gibi apaçık bir yol olan İslâm dîni üzere bırakmıştır. O yoldan uzaklaşan helâk olur.

Allah Teâlâ ve O'nun elçisinin çağrısına uyan sahâbe, tâbiîn ve onlara en güzel bir şekilde tâbi olan ümmeti bu hak yolda yürümüş; itikad, ibâdet, ahlâk ve terbiye yönünden şeriatını tatbik ederek O'nun sünnetine sımsıkı sarılmışlardır.Böylelikle onlara düşmanlık besleyen veya aykırı davranan-ların kendilerine hiçbir zarar veremeyecek ve Allah Teâlâ'nın emri gelip kıyâmet kopuncaya dek bu hak yol üzere olan tâife, sadece onlar olmuşlardır.

Bizler, Allah'a hamdolsun onların yolunda yürüyen, onlar gibi Kur'an ve sünnetle hidâyete eren, bunu Allah'ın üzerimizdeki bir nimeti olarak gören ve her mü'minin böyle olması gerektiğine inananlarız.

Bizleri ve müslüman kardeşlerimizi dünya ve âhirette *"Lâ ilâhe illallah"* sözü ile sâbit kılmasını ve bizlere tarafından rahmet ihsan etmesini Allah Teâlâ'dan dileriz.Şüphesiz ki O, karşılıksız ve çok verendir.

Bu konunun önemi ve kulların bu konuda birçok görüş ayrılığına düşmeleri sebebiyle Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kaderin hayır ve şerrine inanmak olan ehl-i sünnet vel-cemaat itikadımızı özet olarak

kaleme almayı uygun gördüm.

Allah Teâlâ'dan, bu çalışmamı kerîm vechine ve O'nun rızâsına uygun, kullarına da faydalı kılmasını dilerim.

Muhammed b. Sâlih el-Useymîn

BİZİM İNANCIMIZ

Allah Teâlâ'ya, O'nun meleklerine, kitapları-na, peygamberlerine, âhiret gününe, kaderin hayır ve şerrine inanmaktır.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın rubûbiyyetine yani O'nun yegâne Rab ve yaratıcı, kâinattaki her şeyin sahibi ve her şeyi çekip çeviren olduğuna inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın ulûhiyyetine yani O'nun hak ilâh olduğuna ve O'nun dışında ibâdet edilen bütün ilâhların bâtıl olduğuna inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın isim ve sıfatlarına yani O'nun güzel isimleriyle yüce ve kemâl sıfatlara sahip olduğuna inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın bu konudaki vahdâniyyetine yani rubûbiyyet, ulûhiyyet, isim ve sıfatlarında hiçbir ortağının bulunmadığına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَــهُ سَــمِيًّا } [سورة مريم الآية :65]

"(Allah) göklerin, yerin ve her ikisi arasında bulunanların Rabbidir (her şeyin sahibi, yaratanı ve çekip-çevirenidir).O halde (Ey Muhammed!) O'na ibâdet etmekte sabırlı ol.Hem O'nun bir benzeri olduğunu biliyor musun?."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız:

{ اللَّهُ لاَ إِلَــهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ } [سورة البقرة الآية :255]

"Allah, O'dur ki kendisinden başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâh yoktur.O, Hayy'dır, Kayyûm'dur.Kendisine ne bir uyuklama, ne de bir uyku gelir.Gökte ve yerde ne varsa hepsi O'nundur.İzni olmadan hiç kimse O'nun yanında başkasına şefâat edemez.O'nun ilmi, (kâinâtta olmuş, şimdi olan ve gelecekte olacak olan) her şeyi kuşatmıştır.O, kullarının (gelecekte yapacak-larıyla geçmişte yaptıklarının) hepsini bilir.O bildirmedikten sonra kullarından hiç kimse, O'nun ilmine erişemez.O'nun kürsüsü, gökleri ve yeri içine alır.Gökleri ve yeri korumak O'na zor gelmez.O, (zâtı ve sıfatları ile bütün yarattıklarından) yüce ve büyüktür."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi gibi olduğuna inanırız:

---

[1] *Meryem Sûresi:65*
[2] *Bakara Sûresi:255*

{ هُوَ اللَّهُ الَّذي لا إِلَهَ إِلا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَة هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، هُـوَ اللَّـهُ الَّذي لا إِلَهَ إِلا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّـارُ الْمُتَكَبِّـرُ سُبْحَانَ اللَّه عَمَّا يُشْرِكُونَ، هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ } [سورة الحشر :22-24]

"Allah, O'ndan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh olmayan, gizli ve açık olanı bilen, Rahman (rahmetiyle her şeyi kuşatan) ve Rahîm'dir (mü'minlere çok merhametlidir).Allah, O'ndan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh olmayan, mülkün sahibi, her türlü noksanlıktan münezzeh (her türlü kusurdan uzak) olan, selâmet veren, (açık âyetlerle gönderdiği peygamberlerini) tasdik eden, (kullarının yaptıklarını) gözetleyen, Azîz (mağlûp edilemeyen), Cebbâr (gücüyle bütün kullarını kahredip hepsini kendisine boyun eğdiren) ve Mütekebbir (azamet sahibidir).Allah, (ibâdette kendisine ortak koşulan şeylerden) münezzehtir.Allah, yaratandır, (hikmeti gereği) var eden ve (yarattıklarına dilediği gibi) şekil verendir. Güzel isimler (ve yüce sıfatlar) O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi O'nu tesbîh eder.O, (düşmanlarından şiddetli bir şekilde intikam alacak kadar) güçlü ve (yarattıklarının işlerini idâre edecek kadar) hakîm'dir." [1]

Bizler,

Göklerde ve yerde ne varsa, hepsinin Allah Teâlâ'nın mülkü olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ للَّه مُلْكُ السَّمَاوَات وَالأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ، أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ } [سورة الشورى :49-50]

---

[1] *Haşr Sûresi:22-24*

"Göklerin ve yerin mülkü, Allah'ındır.O dilediğini yaratır. (Kullarından) dilediğine sadece kız, dilediğine de sadece erkek çocukları bahşeder. Dilediğine kız ve erkek çocuklarını birlikte bahşeder, dilediğini de kısır bırakır.Şüphesiz ki O, (niçin yarattığını) en iyi bilen ve (dilediğini yaratmaya) gücü yetendir."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız:

{ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ البَصِيرُ، لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ } **[سورة الشورى :11- 12]**

"(Yarattıklarından) hiçbir şey, (ne zâtında, ne isim ve sıfatlarında, ne de fiillerinde) O'na benzer.O, hakkıyla işiten ve görendir. Göklerin ve yerin mülkü O'nundur, rahmet ve rızıkların anahtarları O'nun elindedir.O, dilediğine rızkı bol verir, dilediğinden de kısar.Hiç şüphesiz ki O, her şeyi bilendir."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız:

{ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الأَرْضِ إِلاَّ عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ } **[سورة هود الآية :6]**

"Allah, yeryüzünde yürüyen her canlının rızkını vermeyi üstlenmiştir.Allah, (o canlının hayatında) duracağı ve sonunda öleceği yeri bilir.Bütün bunlar, apaçık bir kitapta (Levh-i Mahfûz'da) yazılıdır."[3]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi

---

[1] *Şûrâ Sûresi:49-50*
[2] *Şûrâ Sûresi:11-12*
[3] *Hûd Sûresi:6*

olduğuna inanırız:

{ وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَ حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الأَرْضِ وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ } [سورة الأنعام الآية:59]

"Gaybın anahtarları (hazîneleri) Allah'ın yanındadır.O'ndan başka hiç kimse onları bilemez.O, karada ve denizde ne varsa, hepsini bilir.O'nun ilmi olmadan (ağaçtan) bir yaprak bile düşmez.Yerin karanlıklarında gizlenen taneyi, yaş ve kuru ne varsa, hepsi apaçık bir kitapta (Levh-i Mahfûz'da) yazılıdır."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız:

{ إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّـاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ } [سورة لقمان الآية :34]

"Kıyâmet vakti hakkındaki bilgi, ancak Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır, rahîmlerde olanı yalnızca O bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez.Yine hiç kimse, nerede öleceğini bilemez.Allah (her şeyi) bilir,(her şeyden) haberdârdır."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, dilediği şeyle, dilediği zaman ve dilediği gibi konuştuğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ aşağıdaki âyetlerde şöyle buyurmaktadır:

---

[1] En'am Sûresi:59
[2] Lokman Sûresi:34

{ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا } [سورة النساء من الآية: 164]

"Allah, Musâ ile gerçekten (vâsıtasız) konuştu."[1]

{ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ } [سورة الأعراف من الآية :143]

"Musâ,tâyin ettiğimiz vakitte gelince, Rabbi onunla konuştu."[2]

{ وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا } [سورة مريم الآية :52]

"Tûr dağının sağ tarafından ona (Musâ'ya) seslendik ve onu kendimize yaklaştırarak şereflendirdik." [3]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyetlerde vasıf-landırdığı gibi olduğuna inanırız:

{ قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا } [سورة الكهف الآية :109]

"(Ey Muhammed!) De ki: Deniz, Rabbimin sözlerini yazmak için (kalemlere) mürekkep olsa ve bir o kadar da (deniz) getirsek, yine de Rabbimin sözleri bitmeden önce deniz biterdi."[4]

{ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ } [سورة لقمان الآية: 27]

"Yeryüzündeki ağaçların hepsi kalem, deniz de arkasından yedi deniz ilâve edilerek (mürekkep olsa) yine de Allah'ın sözlerini yazmakla bitiremez.Hiç

---

[1] *Nisâ Sûresi:164*
[2] *A'râf Sûresi:143*
[3] *Meryem Sûresi:52*
[4] *Kehf Sûresi:109*

şüphesiz ki Allah,(kendisine ortak koşan-lardan intikam alacak kadar) güçlü ve (kullarının işlerini tek başına yönetecek kadar) hakîm'dir."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sözlerinin, haber verdiği konulardaki doğruluk, hükümlerdeki adâlet ve söz-deki güzellik bakımından sözlerin en mükemmeli olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ aşağıdaki âyetlerde şöyle buyurmaktadır:

{ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلاً } [سورة الأنعام من الآية:115]

"Rabbinin sözü (Kur'an),(haber verdiği konulardaki) doğruluk ve (verdiği hükümlerdeki) adâlet bakımından tamamlanmıştır."[2]

{ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا } [سورة النساء من الآية :87]

"(Haber verdiği konulardaki doğruluk bakımından) Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?"[3]

Bizler,

Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelâmı olduğuna, O'nunla gerçekten konuştuğuna ve Cebrâîl'e öğret-tiğine, Cebrâîl'in de onu Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in kalbine indirdiğine (vahyettiğine) inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ } [سورة النحل من الآية:102]

"(Ey Muhammed!) De ki:O'nu (Kur'an'ı), Rabbinden hak olarak Rûhul-Kudüs

---

[1] *Lokman Sûresi:27*
[2] *En'am Sûresi:115*
[3] *Nisâ Sûresi:87*

(Cebrâîl) indirdi."[1]

{ وَإِنَّهُ لَتَنــــزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الأَمِينُ، عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ، بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ } [سورة الشعراء :192-195]

"Hiç şüphesiz ki O (Kur'an), Âlemlerin Rabbinin indirmesidir. (Ey Muhammed!) uyarıcılardan olman için,O'nu apaçık bir Arap lisânıyla senin kalbine Rûhul-Emîn (Cebrâîl) indirmiştir."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, zâtı ve sıfatlarıyla yarattık-larının üzerinde olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ } [سورة البقرة من الآية :255]

"O, (zâtı ve sıfatları ile bütün yarattıklarından) yüce ve büyüktür."[3]

{وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ} [سورة الأنعام الآية :18]

"O (Allah), kullarının üzerinde kahredicidir.O, (hikmeti gereği her şeyi yerli yerine koyan) hakîmdir, (her şeyden) haberdâr olandır."[4]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız.

{ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الأَمْرَ } [سورة يونس من الآية :3]

---

[1] Nahl Sûresi:102
[2] Şuarâ Sûresi:192-195
[3] Bakara Sûresi:255
[4] En'âm Sûresi:18

“Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra da (celâl ve azametine yaraşır bir şekilde) arşa istivâ eden, (yarattıklarının) işlerini yerli yerine koyarak onları idâre eden (Allah’tır).”[1]

Allah Teâlâ’nın arşa istivâ etmesi demek; O’nun celâl ve azametine yaraşır bir şekilde, zâtına has olarak arşın üzerine yükselmesidir ki bunun keyfiyyetini Allah’tan başka hiç kimse bilemez.

Bizler,

Allah Teâlâ’nın, arşının üzerinde olmasına rağmen ilmiyle kullarıyla beraber olduğuna, onların hâllerini bildiğine,konuşmalarını işittiğine, yaptıklarını gördüğüne, işlerini yerli yerince idâre ettiğine,fakire rızık verdiğine, zor durumda kalanın ihtiyacını giderdiğine, dilediğine mülk verdiğine, dilediğinden de mülkü çekip aldığına, dilediğini azîz, dilediğini de zelîl kıldığına, her türlü hayrın O’nun elinde olduğuna ve O’nun her şeye gücünün yettiğine inanırız.Bu vasıflara sahip Allah Teâlâ, kullarının üstünde arşının üzerine istivâ etmiş olsa bile gerçekte O, ilmiyle onlarla beraberdir.

{ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ } [سورة الشورى :11]

“(Yarattıklarından) hiçbir şey, (ne zâtında, ne isim ve sıfatlarında, ne de fiillerinde) O’na benzer. O, hakkıyla işiten ve görendir.”[2]

Cehmiyye’nin bir kolu olan Hulûliyye ve baş-*kalarının;“Allah, yeryüzünde kullarıyla beraberdir”* dedikleri gibi,Allah Teâlâ’nın yeryüzünde kullarıyla beraber olduğunu söylemeyiz.

---

[1] *Yûnus Sûresi:3*
[2] *Şûrâ Sûresi:11*

Allah Teâlâ'yı, O'na yaraşmayan noksan sıfat-larla nitelendirdiğinden dolayı, böyle diyenin kâfir veya dalâlette olduğuna hükmederiz.

Bizler,

Rasûlullah*-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in: *"Rabbimiz, gecenin son üçte birlik bölümü kaldığında,her gece dünya semâsına iner ve şöyle seslenir:Bana duâ eden yok mu, duâsına icâbet edeyim. Benden isteyen yok mu, istediğini vereyim.Benden bağışlanmak dileyen yok mu, onu bağışlayayım."* buyurduğu gibi, Allah Teâlâ hakkında haber verdiği her şeye inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kıyâmette kulları arasında hüküm vermek için (Arasat'a) geleceğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ كَلا إِذَا دُكَّتِ الأَرْضُ دَكًّا دَكًّا، وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا، وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الإِنسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى } [سورة الفجر :21-23]

"Ama, yeryüzü sarsılıp parça parça döküldüğü, (kulları arasında hükmetmek için) Rabbin geldiği, melekler saf saf dizildiği ve o (büyük) günde cehennem getirildiğinde (kâfir) yaptıklarını hatırlayarak tevbe eder.Ancak tevbe etmeye hiç hakkı var mı?"[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasıflan-dırdığı gibi olduğuna inanırız.

---

[1] *Fecr Sûresi:21-23*

{ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ } [سورة البروج الآية :16]

"O, dilediğini mutlaka yapandır."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın iki türlü irâdesi olduğuna inanırız.

1. Kevnî İrâde: Bir şeyi dilemesidir ki o şeyin Allah Teâlâ'nın hoşuna gitmesi veya o şeyden râzı olması gerekmez.

Bu, "meşîet / dilemek" anlamındadır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُواْ وَلَـكِنَّ اللّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ } [سورة البقرة من الآية :253]

"Allah, dileseydi onlar savaşmazlardı.Ancak Allah dilediğini yapar."[2]

{ وَلاَ يَنفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ } [سورة هود من الآية :34]

"Allah sizi saptırmak isterse, (sizi îmân etmeye çağırmak için) size nasihat etsem de nasihatim size bir fayda vermez.Çünkü O, sizin Rabbinizdir."[3]

2. Şer'î İrâde: Bir şeyi istemesi, o şeyin olma-sını gerektirmez.Ancak istenen şey, Allah Teâlâ'nın hoşuna giden ve O'nun râzı olduğu şeydir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَاللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ } [سورة النساء من الآية :27]

"Allah, sizin tevbenizi kabul etmek ister."[4]

Bizler,

---

[1] Burûc Sûresi:16
[2] Bakara Sûresi:253
[3] Hûd Sûresi:34
[4] Nisâ Sûresi:27

Kevnî ve şer'î irâdenin O'nun hikmetine bağlı olduğuna inanırız.Bu sebeple kevnî olarak yarattığı her şeyi veya şer'î olarak kullarına emrettiği ibâde-ti, bir hikmete binâen istemiştir.Bu hikmete göre Allah Teâlâ'nın istediği şey, ister bilmediğimizi bil-miş olalım,isterse aklımız o şeyi kavrayamaz olsun.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ } [سورة التين الآية :8]

"Allah, hüküm verenlerin en üstünü (hâkimler hâkimi) değil midir?"[1]

{وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ} [سورة المائدة من الآية:50]

"İnanan bir topluluk için, hüküm yönünden Allah'tan daha adâletli kim olabilir."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın dostlarını sevdiğini, dostları-nın da Allah Teâlâ'yı sevdiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ } [سورة آل عمران الآية :31]

"(Ey Muhammed!) De ki: Allah'ı (gerçekten) seviyorsanız, bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir."[3]

{ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ } [سورة المائدة من الآية :54]

"...Allah, sevdiği ve kendisini seven (sizden daha hayırlı) bir topluluk getirir."[4]

---

[1] *Tîn Sûresi:8*
[2] *Mâide Sûresi:50*
[3] *Âl-i İmrân Sûresi:31*
[4] *Mâide Sûresi:54*

{ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ } [سورة آل عمران من الآية :146]

"Allah, sabredenleri sever."[1]

{ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ } [سورة الحجرات من الآية :9]

"Adâletli davranın. Şüphesiz ki Allah, (kulları arasında Kur'an ve sünnete göre hüküm vererek) adâletli davrananları sever."[2]

{ وَأَحْسِنُوَاْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ } [سورة البقرة من الآية :195]

"(Mallarınızı, Allah'a itaatte ve O'nun yolunda harcamak sûretiyle) iyilikte bulunun.Çünkü Allah, iyilikte bulunanları sever."[3]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın farz kıldığı söz ve fiillerin işlenmesine râzı olduğuna, yasakladığı söz ve fiille-rin de işlenmesini çirkin gördüğüne inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ } [سورة الزمر من الآية :7]

"(Ey insanlar! Rabbinizi) inkâr ederseniz, (O'na îmân etmez ve Rasûlüne uymazsanız), O size muhtaç değildir. (O'nun size bir ihtiyacı yoktur, fakat siz O'na muhtaçsınız).O, kullarının kâfir olmalarına râzı olmaz (olmalarını da emretmez). (Ancak size bahşettiği nimetlere) şükrederseniz, ona râzı olur."[4]

{ وَلَـكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُواْ مَعَ الْقَاعِدِينَ } [سورة التوبة الآية :46]

---

[1] *Âl-i İmrân Sûresi:146*
[2] *Hucurât Sûresi:9*
[3] *Bakara Sûresi:195*
[4] *Zümer Sûresi:7*

"Lâkin Allah, (münâfıkların seninle beraber savaşa) çıkmalarını çirkin gördü.Bundan dolayı onları (savaştan) geri bıraktı. Onlara; oturan (hastalar, âcizler, kadınlar ve çocuklar)la beraber oturun, denildi."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın îmân edip sâlih amel işleyen-lerden râzı olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ } [سورة البينة من الآية :8]

"Allah, (sâlih amellerini kabul edip) onlardan râzı olmuş, onlar da (cennette kendilerine hazırladığı nimetlere karşılık) O'ndan râzı olmuşlardır.Bu (güzel karşılık), Rabbinden korkan (ve yasakların-dan uzak duran)lar içindir. "[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, gazabını hak eden kâfirlere hiddetlendiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا } [سورة الفتح من الآية :6]

"(Peygambere ve mü'minlere Allah'ın yardım etmeyeceğini ve dînini yüceltmeyeceğini) zannedenler, Allah hakkında kötü bir zanda bulundular.Her türlü kötülük (ve azap) çemberi (kötü zanda bulunanların) üzerine olsun. Allah, onlara gazap etmiş ve onları lânetlemiştir."[3]

{ وَلَكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ } [سورة النحل من الآية :106]

---

[1] Tevbe Sûresi:46
[2] Beyyine Sûresi:8
[3] Fetih Sûresi:6

"Fakat her kim, (îmândan sonra) kalbini küfre açarsa (dînden dönerse), Allah'ın gazabı onların üzerinedir.(Dünya hayatını, âhiret hayatına tercih ettikleri için) onlara büyük bir azap vardır."[1]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, celâl ve ikrâm sıfatıyla vasfe-dilmiş bir yüze sahip olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلالِ وَالإِكْرَامِ } [سورة الرحمن الآية :27]

"Ancak celâl ve ikrâm sâhibi Rabbinin yüzü kalıcıdır."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, kerîm ve büyük olan iki ele sahip olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ } [سورة المائدة من الآية :64]

"(Durum, onların iftirâ ettikleri gibi değildir).Bilakis Allah'ın iki eli de açıktır, (Allah, hikmeti gereği ve kullarının iyiliği için) dilediği gibi verir."[3]

{ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّماوَاتُ مَطْوِيَّـــاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ } [سورة الزمر الآية :67]

"Onlar (müşrikler), Allah'ı gereği gibi tanıyıp yüceltmediler. Kıyâmet günü yeryüzünün tamamı O'nun kabzasında,gökler de sağ eliyle dürülmüş olacaktır.O, (müşriklerin) ortak koştukları şeylerden münezzeh ve yücedir."[4]

Bizler,

---

[1] *Nahl Sûresi:106*
[2] *Rahmân Sûresi: 27*
[3] *Mâide Sûresi:64*
[4] *Zümer Sûresi:67*

Allah Teâlâ'nın, iki tane gerçek göze sahip olduğuna inanırız.

{ وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا } [سورة هود من الآية :37]

"(Ey Nûh!) Gemiyi, gözlerimizin önünde ve vahyimiz uyarınca yap."[1]

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* de bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((حِجَابُهُ النُّورُ لَوْ كَشَفَهُ لَأَحْرَقَتْ سُبُحَاتُ وَجْهِهِ ما انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ)) [رواه البخاري ومسلم]

"O'nun (Allah'ın) perdesi nûrdur.(İzzet ve celâlinin nûrları, yarat-tıklarının kendisini görmesini engeller).Şayet perdeyi kaldırsaydı, yüzünün nûrları gözlerinin gördüğü bütün mahlûkatı yakardı. (Ne bir canlı, ne de gözle görülen bir şey kalırdı)."[2]

Ehl-i sünnet âlimleri, Allah Teâlâ'nın iki gözü olduğunda ittifak etmişlerdir.

Nitekim Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in Deccâl hakkındaki şu hadîsi bunu teyid etmektedir:

"(Deccâl'in) tek gözü kördür. Ancak Rabbiniz tek gözü kör değildir."

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kendisini şu âyette vasflandır-dığı gibi olduğuna inanırız.

{ لاَّ تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ } [سورة الأنعام الآية :103]

---

[1] *Hûd Sûresi:37*
[2] *Buhârî ve Müslim*

"Gözler, O'nu (Allah'ı dünyada) göremez.Ancak O, gözleri görür. O, her şeyi en iyi bilen ve her şeyden haberdâr olandır."[1]

Bizler,

Mü'minlerin kıyâmet günü Rablerini görecek-lerine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ، إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ } [سورة القيامة:22- 23]

"Nice yüzler vardır ki, o gün (kıyâmet günü) ışıl ışıl parılda-yacak, Rablerine bakacaklardır."[2]

Bizler,

Kemâl sıfatlara sahip olduğundan Allah Teâlâ'nın bir benzerinin bulunmadığına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ البَصِيرُ} [سورة الشورى من الآية :11]

"(Yarattıklarından) hiçbir şey, (ne zâtında, ne isim ve sıfatlarında, ne de fiillerinde) O'na benzer. O, hakkıyla işiten ve görendir."[3]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, Hayy ve Kayyûm sıfatlarının kemâli gereği, kendisine ne bir uyuklama, ne de bir uyku geldiğine inanırız:

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ } [سورة البقرة من الآية :255]

"O'na ne bir uyuklama, ne de bir uyku gelir."[4]

---

[1] *En'âm Sûresi: 103*
[2] *Kıyâmet Sûresi: 22-23*
[3] *Şûrâ Sûresi: 11*
[4] *Bakara Sûresi:255*

Bizler,

Adâletinin kemâli gereği, Allah Teâlâ'nın hiç kimseye zulmetmeyeceğine inanırız.

Bizler,

Kullarını gözetlemesi ve onları her yönden kuşatmasının kemâli gereği, Allah Teâlâ'nın kulla-rının yaptıklarından gâfil olmadığına inanırız.

Bizler,

İlim ve kudretinin kemâli gereği, göklerde ve yerde hiçbir şeyin Allah Teâlâ'yı âciz bırakamaya-cağına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ } [سورة يس الآية :82]

"O,bir şey yaratmak istediğinde,(ona) ol der,o hemen oluverir."[1]

Bizler,

Güç ve kuvvetinin kemâli gereği,Allah Teâlâya yorgunluk ve bitkinlik erişemeyeceğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ } [سورة ق الآية :38]

"Andolsun ki biz gökleri, yeri ve her ikisi arasında bulunanları altı günde yarattık.Bize (bu yaratma sırasında) hiçbir yorgunluk (ve bitkinlik) de çökmedi."[2]

Bizler,

---

[1] *Yâsin Sûresi:82*

[2] *Kâf Sûresi:38*

Allah Teâlâ veya elçisi Muhammed*-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in Allah hakkında sâbit kıldığı, Allah'ın güzel isimleri ve yüce sıfatlarının hepsinin sâbit olduğuna inanırız.

Ancak, şu iki büyük sakıncalı durumdan uzak dururuz:

Birincisi:

"Bir kimsenin, kalbi veya diliyle Allah Teâlâ'nın sıfatları, insanların sıfatları gibidir" demesinden.

İkincisi:

"Bir kimsenin, kalbi veya diliyle Allah Teâlâ'nın sıfatları şöyle şöyledir" demesinden.

Allah Teâlâ kendisi veya elçisi Muhammed *-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in Allah'ın isim ve sıfatları konu-sunda reddettiği şeyleri bizler de reddederiz.Allah Teâlâ'ya nisbet edilenleri reddetmek; O'nun isim ve sıfatlarının kâmil olmasını gerektirir.Allah Teâlâ ve Rasûlünün sustuğu konularda bizler de susarız.

Bizler,

Bu yolda yürümeyi yerine getirilmesi gereken bir farz olarak görmekteyiz.Çünkü Allah Teâlâ'nın kendisi hakkında isbât ettiği veya reddettiği şeyleri, bizzat kendisi haber vermiştir.Dolayısıyla Allah'ı kendisinden daha iyi bilen, O'ndan daha doğru ve güzel sözlü hiç kimse yoktur.Kulları ise O'nu gereği
gibi bilemezler.

Rasûlullah*-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in Allah Teâlâ hakkında isbât ettiği veya reddettiği şeyleri, bizzat kendisi haber vermiştir.Çünkü Rasûlullah*-sallallâhu aleyhi ve sellem-* Allah'ı en iyi bilen,

kulları içerisinde en güzel öğüt veren, en doğru sözlü ve en iyi konuşan insandır.

Allah ve Rasûlünün sözlerinde; ilim,doğruluk ve beyân yönünden mükemmellik vardır.O sözleri kabul etmeyip reddetmek veya o sözlerin kabulün-de tereddüt etmekte, özür kabul edilemez.

1. BÖLÜM --- ALLAH'A ÎMÂN

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sıfatları hakkında, tafsilatlı ve genel, isbât ve red yönünden söylediğimiz her şeyde Rabbimizin kitabı ile Peygamberimiz Muhammed *-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine, bu yolda yürümüş ilk müslümanların yoluna ve onlardan sonra gelen hidâyet önderi imamların görüşlerine dayandık.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sıfatları konusunda Kur'an ve sünnetin bildirdiklerini, Allah'a yaraşır bir şekilde zâhirîne ve gerçek anlamına göre yorumlamak gerektiğine inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sıfatlarını tahrif ederek Allah ve Rasûlünün istedikleri anlamlardan başka anlamlara değiştirenlerin yolundan uzak dururuz.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sıfatlarını, Allah ve Rasûlü-nün istedikleri anlamlarından soyutlayıp geçersiz kılanların yolundan uzak dururuz.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın sıfatlarına örnek veya keyfiyet vererek aşırıya gidenlerin yolundan uzak dururuz.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kitabı ile Peygamberi-*sallallâhu aleyhi ve sellem*-'in sünnetinde belirtilen şeylerin hak olduğuna, haber verilen bu şeylerde herhangi bir çelişkinin olmadığını yakînen biliriz.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ أَفَلاَ يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ اخْتِلاَفًا كَثِيرًا } [سورة النساء الآية: 82]

"Onlar, Kur'anın (hak olarak getirdiği şeyleri) iyice düşünmezler mi? Şâyet o, Allah'tan başkası tarafından indirilmiş olsaydı, onda birçok tutarsızlıklar bulurlardı."[1]

Çünkü haber verilen konularda çelişkinin olması, bu konuların birbirini yalanlamasını gerek-tirir.(Yani birinin doğru, diğerinin yalan olması gerekir.) Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed-*sallallâhu aleyhi ve sellem*-'in haber verdiği konularda böyle bir şeyin olması imkânsızdır.

Her kim, Allah Teâlâ'nın kitabında veya elçisi Muhammed-*sallallâhu aleyhi ve sellem*-'in sünnetinde veya Kur'an ile sünnet arasında bir çelişkinin olduğunu iddiâ ederse, o kimse art niyetli ve kalbinde eğrilik olan bir kimsedir.Onun derhal tevbe etmesi ve içe-risinde bulunduğu dalâletten kurtulması gerekir.

Allah Teâlâ'nın kitabı veya elçisinin sünnetin-de ya da Kur'an ile sünnet arasında bir çelişkinin olduğunu zanneden kimsenin ya ilmi yetersizdir, ya anlayışı kıttır, ya da iyice düşünememiştir. Bundan dolayı, hakkın açık-seçik ortaya çıkması için bu kimsenin ilmi araştırma yapması, iyice düşünebilmesi için de çok çalışması gerekir.Hak belli olmasa bile

---

[1] *Nisâ Sûresi:82*

işi bilene havâle etmesi, kötü zan-larından vazgeçmesi ve ilimde derinleşmiş olanlar gibi şöyle demesi gerekir:

{ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا } [سورة آل عمران من الآية :7]

"İlimde derinleşmiş olanlar; 'Ona (Kur'an'a) îmân ettik ve (ondaki şeylerin) hepsi Rabbimiz tarafından gelmiştir' (derler)..."[1]

Bilinmesi gerekir ki, Kur'an ve sünnette veya Kur'an ve sünnet arasında hiçbir çelişki veya ihtilaf yoktur

2. BÖLÜM --- MELEKLERE ÎMÂN

Bizler,

Allah Teâlâ'nın meleklerine, kendilerine fazî-letler ihsân edilmiş Allah'a yakın kullar olduğuna, itaatleri gereği Rableri onlara emretmedikçe konuş-madıklarına ve izin vermedikçe de bir iş yapmadık-larına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ melekler hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ، لا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ }
[سورة الأنبياء من الآية:26 والآية: 27]

"Melekler, kendilerine fazîletler ihsân edilmiş (Allah'a yakın) kullardır.(İtaatleri gereği Rableri) onlara emretmedikçe konuş-mazlar, kendilerine izin vermedikçe de hiçbir iş yapmazlar."[2]

Allah Teâlâ, meleklerini yalnızca kendisine ibâdet etmeleri ve emrine teslim olmaları için yaratmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Âl-i İmrân Sûresi:7*
[2] *Enbiyâ Sûresi:26-27*

{ لا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَته وَلا يَسْتَحْسِرُونَ، يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَـــارَ لا يَفْتُـــرُونَ }
[سورة الأنبياء من الآية : 19و الآية: 20]

"(Allah'a yakın) melekler, O'na ibâdet etmekten kibirlenmez ve yorulmazlar.Onlar, gece-gündüz bıkmaksızın Allah'ı tesbih ederler." [1]

Bizler,

Allah Teâlâ, melekleri bizden gizlediği için onları göremeyiz.Ancak Allah Teâlâ onları bazı kullarına göstermiştir.

Nitekim Peygamber*-sallallâhu aleyhi ve sellem-* Cebrâîl *-aleyhisselâm-*'ı ufukları kapatmış, altı yüz tane kanadı olduğu halde gerçek sûretinde görmüştür.

Yine Cebrâîl*-aleyhisselâm-*, Hz. Meryem'e tam bir insan sûretinde görünmüş, Hz. Meryem onunla, o da Hz. Meryem ile karşılıklı konuşmuştur.

Yine Cebrâîl*-aleyhisselâm-*, ashâbının yanında, kendisini hiç kimsenin tanımadığı, üzerinde hiçbir yolculuk eseri bulunmayan, beyaz elbiseli, simsiyah saçlı bir adam sûretinde, Peygamber*-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'e gelerek önünde oturmuş, dizlerini dizlerine dayamış, ellerini Peygamber*-sallallâhu aleyhi ve sellem-*'in uyluklarının üzerine koyarak onunla karşılıklı olarak konuşmuş, ayrıldıktan sonra da ashâbına onun Cebrâîl*-aleyhisselâm-* olduğunu haber vermiştir.

Bizler,

Meleklerin yerine getirmek zorunda oldukları birtakım görevleri olduğuna inanırız.

Bu Meleklerden Bazıları Şunlardır:

---

[1] *Enbiyâ Sûresi:19-20*

Cebrâîl: Vahiyle görevli melektir.Allah'tan aldığı vahyi Allah'ın dilediği peygamberine veya rasûlüne indirir.

Mîkâîl: Yağmur yağdırmak ve bitkileri yeşert-mekle görevli melektir.

İsrâfîl: Birinci ve ikinci kıyâmetin kopması için sûra üflemekle görevli melektir.[1]

*Ölüm meleği:*Ölüm ânında canlılardan rûhları çekip almakla görevli melektir.[2]

Dağ melekleri: Dağlarla görevli meleklerdir.

Mâlik: Cehennem bekçisidir.

Rahim melekleri: Ana karnındaki ceninlerin ecellerini, rızıklarını, cennetlik ya da cehennemlik olduklarını yazmakla görevli meleklerdir.

Koruyucu melekler: Her türlü tehlikeye karşı insanları korumakla görevli meleklerdir.

Amelleri kaydeden melekler: İnsanların işle-dikleri amelleri kaydeden meleklerdir.

Nitekim Allah Teâlâ insanların amellerini yazan bu iki melek hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ، مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيـــبٌ عَتِيدٌ } [سورة ق :17- 18]

"İki melek insanın sağında ve solunda oturarak yaptıklarını yazarlar.[1] İnsan hiçbir söz söylemesin ki, yanında onu gözetle-yip yazmaya hazır bir melek bulunmasın:"[2]

---

[1] *İlk defa sûra üflediğinde her canlı ölecektir.İkinci defa sûra üflediğinde ise herkes hesap vermek için Allah'ın huzuruna duracaktır.Hesap vermek için ayağa kalkılacak olmasından dolayı kıyâmet denilmiştir.(Mütercim)*

[2] *Ölüm meleği, sahih ilim kitaplarının hiçbirisinde Azrâîl diye bildirilmemiştir. (Mütercim)*

*Kabir melekleri:*Ölü kabre konulduktan sonra ona üç şey hakkında soru soran iki melektir. Bu iki melek kabirde ölüye gelir ve ona; Rabbi, dîni ve peygamberi hakkında soru sorar.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ } [سورة إبراهيم الآية :27]

"Allah, inananları hem dünya, hem de âhiret hayatında hak ve kalıcı söz ile sapasağlam tutar.[3] Zâlimleri de (dünya ve âhiret hayatında haktan) saptırır. Allah, dilediğini yapar."[4]

*Cennet ehlinin melekleri:*Cennet kapılarından cennet ehlinin yanına gelerek onları selâmlamak ve onları cennet nimetleriyle müjdelemekle görevli meleklerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ، سَلاَمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الـــدَّارِ } [سورة الرعد من الآية:23 والآية:24]

"Melekler, (cennete girişlerini tebrik etmek için) her kapıdan onların (cennet ehlinin) yanına gelerek onlara; 'Sizlere selâm olsun.Son yurt (cennet), ne güzeldir' (derler)."[5]

Peygamber*-sallallâhu aleyhi ve sellem-* de semâda *"Beytul-Ma'mûr"* denilen yere hergün yetmiş bin meleğin girdiğini -başka bir rivâyette orada namaz

---

[1] *Sağındaki melek, insanın sevaplarını yazmakla, solundaki melek ise günahlarını yazmakla görevlidir. (Mütercim)*
[2] *Kâf Sûresi:17-18*
[3] *Bu söz, Kelime-i Şehâdet olan "Lâ ilâhe illallah Muhammedun Rasûlullah" sözüdür. Allah îmân edenleri dünya hayatında hak dîn üzere yaşatarak ölmeden önce güzel bir sonla dünyadan göç etmelerini sağlar.Kabirde ise Münker ve Nekîr adlı iki meleğin sorularına doğru cevap vermelerini sağlar. (Mütercim)*
[4] *İbrâhîm Sûresi:27*
[5] *Ra'd Sûresi:23-24*

kıldığını- kıyâmet gününe kadar da kendilerine sıra gelmediği için bir daha oraya dönmeyeceğini haber verdiği melekler de vardır.

3. BÖLÜM --- KİTAPLARA ÎMÂN

Bizler,

Allah Teâlâ'nın,insanların doğru yolu bularak kıyâmet günü Allah'a karşı özür beyan etmemeleri, onlara hikmeti öğretip ve nefislerini temize çıkar-maları için peygamberlerine kitaplar indirdiğine inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın her peygamberle birlikte kitap indirdiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ } [سورة الحديد من الآية :25]

"Andolsun ki biz, elçilerimizi apaçık delîllerle gönderdik ve insanlar adâleti ayakta tutsunlar diye onlarla birlikte Kitab'ı ve Mîzân'ı indirdik."[1]

Adlarını bildiğimiz kitaplar şunlardır:

1. *Tevrât:* Allah Teâlâ tarafından Hz. Musa'ya indirilen İsrâîloğullarının en büyük kitabıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu kitap hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّا أَنزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُواْ مِن كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيْهِ شُهَدَاءَ } [سورة المائدة من الآية :44]

---

[1] *Hadîd Sûresi:25*

"Andolsun ki biz, içerisinde hidâyet (dalâletten doğru yolu gösteren, hükümleri açıklayan) ve nûr olan Tevrât'ı indirdik. Allah'ın emrine teslim olmuş peygamberler, yahûdiler arasında Tevrât ile hükmederlerdi.Rablerinin emrine teslim olmuş yahûdîlerden âbid kimselerle âlimler de onunla hükmetmişler ve peygamberlerinin onlar arasında Tevrât ile hükmettiklerine hepsi şâhitlik etmişlerdi..."[1]

2. İncîl: Allah Teâlâ'nın Hz. İsa'ya indirdiği, Tevrât'ı doğrulayıcı ve tamamlayıcı durumundaki bir kitaptır.

Nitekim Allah Teâlâ bu kitap hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ وَآتَيْنَاهُ الإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُـــدًى وَمَوْعِظَـــةً لِّلْمُتَّقِينَ } [سورة المائدة من الآية :46]

"Hakkı göstermesi ve (bilmedikleri hükümleri) insanlara açıkla-ması, (Tevrât'ın içerdiği hükümlerin) doğru olduğuna şâhitlik etmesi, muttakîler için doğru yolu gösterici ve öğüt olması için O'na (İsâ'ya) İncîl'i verdik."[2]

{وَلأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ} [سورة آل عمران من الآية :50]

"(İsâ: Kolaylık olsun diye Allah'tan gelen vahiyle) Allah'ın haram kıldığı bazı şeyleri size helâl kılmam için (gönderildim)."[3]

3. Zebûr: Allah Teâlâ'nın Hz. Dâvûd'a vermiş olduğu kitaptır.

4. Suhuf: Hz. İbrâhîm ile Hz. Musâ'ya inen sahîfelerdir.

*5. Kur'an-ı Kerîm:*Allah Teâlâ'nın peygamber-lerin sonuncusu olan Muhammed*-sallalahu aleyhi ve sellem-*'e

---

[1] *Mâide Sûresi:44*
[2] *Mâide Sûresi:46*
[3] *Âl-i İmrân Sûresi:50*

indirmiş olduğu kitaptır.

Nitekim Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ } [سورة البقرة من الآية :185]

"(Kur'an, insanlara) hakkı göstermesi için (indirilmiştir).(O Kur'an'da Allah'ın) hidâyetine delîl teşkil eden ve hakkı bâtıldan ayırt eden apaçık delîller vardır."[1]

Kur'an-ı Kerîm, kendisinden önceki kitapları tasdik etmesi ve onlara hâkim olması için gönderil-miştir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ } [سورة المائدة من الآية :48]

"Kendisinden önceki kitap(lar)ı tasdik etmesi ve (onlara üstün olması, o kitapların doğru olduklarına şâhitlik etmesi) ve onların üzerine hâkim olması için (sana kitabı indirdik)."[2]

Allah Teâlâ, daha önce inen bütün kitapların hükmünü Kur'an-ı Kerîm ile ortadan kaldırmış, Kur'an-ı Kerîm ile oynamak ve onu tahrif etmek isteyenlerden korumayı bizzat kendisi üstlenmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ } [سورة الحجر الآية :9]

"Kur'an'ı (Muhammed'e) kesinlikle biz indirdik ve (ona bir şey ilâve edilmek veya ondan bir şey noksanlaştırılmak sûretiyle tahrif edilmekten) onu koruyacak olan da biziz."[3]

---

[1] *Bakara Sûresi:185*
[2] *Mâide Sûresi:48*
[3] *Hicr Sûresi:9*

Çünkü Kur'an-ı Kerîm, (özür beyan etmeme-leri için) kıyâmete dek cinler ve insanların hepsine birden bir huccet/delîl olarak kalacaktır.

Kur'an-ı Kerîm'den önce inen bütün kitaplar geçici bir süre için geçerliydi.Sonra inen kitap, önce inen kitabın hem hükmünü ortadan kaldırıyor, hem de önce inen kitapta meydana gelen tahrif ve değişikliği beyan ediyordu. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim'den önce inen hiçbir kitap, tahrif edilmekten veya fazlalaştırılmaktan veyahut da noksanlaştırıl-maktan kurtulamamıştı.

Nitekim Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerîm'i koruya-cağına dâir olarak şöyle buyurmaktadır:

{ مِّنَ الَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ } [سورة النساء من الآية :46]

"Yahûdilerin bir kısmı, (Allah'ın) sözleri(ni) yerlerinden değiştir(tirmeyi kendilerine âdet edin)irler." [1]

{ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَـذَا مِنْ عِندِ اللّهِ لِيَشْتَرُواْ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُونَ} [سورة البقرة الآية :79]

"Elleriyle bir kitap yazıp sonra onu az bir ücret karşılığında satmak için 'Bu, Allah katındandır' diyen (Yahûdi âlim)ler helâk olsunlar! Yine onlar, elleriyle yazdıkları ve (haram olarak) kazandıklarından dolayı helâk olsunlar." [2]

{ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُوراً وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيراً } [سورة الأنعام من الآية:91]

---

[1] *Nisâ Sûresi:46*
[2] *Bakara Sûresi:79*

"(Ey Muhammed!) De ki:O halde, Musâ'nın insanlara bir nûr ve hidâyet olarak getirdiği kitabı kim indirdi? Siz bu kitabı kağıt-lara yazarak bazısını açıklıyor, çoğunu da gizliyorsunuz."[1]

{ وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ اللّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ اللّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ، مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ اللّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللّهِ } **[سورة آل عمران الآية:78 ومن الآية : 79]**

"Yahûdîlerden bir grup, okudukları şeyi (Allah tarafından indiril-miş) kitaptan sanmanız için, kitabı (Tevrât'ı) okurken dillerini eğip-bükerler.Halbuki okudukları şey, kitaptan değildir. Onlar: 'O, Allah katındandır', derler.O (okudukları şey), Allah katından değildir.Onlar bilerek Allah'a iftirâ etmektedirler.Allah'ın kendisine kitap indirmesi, hikmet ve peygamberlik vermesinden sonra, kalkıp da insanlara: 'Allah'ın dışında bana ibâdet edin' demesi, hiç kimseye yakışıklı olmaz."[2]

{ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ }
[سورة المائدة من الآية :15]

"Ey Ehl-i kitap! Elçimiz (Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem- Tevrât ve İncîl'de insanlardan) gizlediğiniz birçok şeyi size açıklamak üzere geldi."[3]

{ لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَآلُواْ إِنَّ اللّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ }
[سورة المائدة من الآية :17]

" 'Şüphesiz ki Allah, Meryem oğlu Mesîh'in (İsâ) tâ kendisidir' diyenler (hıristiyanlar) kâfir oldular."[4]

---

[1] En'âm Sûresi:91
[2] Âl-i İmrân Sûresi:78-79
[3] Mâide Sûresi:15
[4] Mâide Sûresi:17

4. BÖLÜM --- PEYGAMBERLERE ÎMÂN

Bizler,

İnsanların kıyâmet günü peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir özür beyan etmemeleri, Allah'ın sevabını müjdelemek ve azabından da uyarmak için Allah Teâlâ'nın peygamberler gönderdiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا } [سورة النساء الآية :165]

"İnsanların, (kıyâmet günü) peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir özür beyan etmemeleri için, (sevabımı) müjdelemek ve (azabımdan da) uyarmak amacıyla peygamberler (gönderdik). Allah, (mülkünde) güçlüdür, (işleri çekip çevirmekte) hikmet sahibidir."[1]

Bizler,

Peygamberlerin ilkinin Nûh*-aleyhisselâm-*, sonun-cusunun da Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ } [سورة النساء من الآية :163]

"(Ey Muhammed!) Andolsun ki Biz, Nûh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik."[2]

{ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا } [سورة الأحزاب الآية :40]

---

[1] *Nisâ Sûresi:165*
[2] *Nisâ Sûresi:163*

"Muhammed, adamlarınızdan hiçbirisinin babası değildir. Ancak O, Allah'ın Rasûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. (O'ndan sonra kıyâmete kadar peygamber gelmeyecektir).Allah, hakkıyla bilir.(Hiçbir şey O'na gizli-saklı kalmaz ve O her şeyi bilir)."[1]

Bizler,

Peygamberlerin en fazîletlisinin Muhammed, sonra İbrâhîm, sonra Mûsâ, sonra Nûh, sonra da Meryem oğlu İsâ olduğuna inanırız.*-Allahın salât ve selâmı, hepsinin üzerine olsun-.*

Nitekim Allah Teâlâ onları şu âyette özel olarak zikrederek şöyle buyurmuştur:

{ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَـــرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا } [سورة الأحزاب الآية :7]

"(Ey Muhammed! Hatırlar mısın?) Biz, peygamberlerden (risâleti tebliğ edeceklerine dâir) söz almıştık.Senden, Nûh'tan, İbrâhîm-den, Musâ'dan ve Meryem oğlu İsâ'dan da (söz almıştık).Biz, onlardan (risâleti tebliğ ederek emâneti yerine getireceklerine ve birbirlerini tasdik edeceklerine dâir) kesin bir söz almıştık."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın şu âyette özel olarak zikrettiği peygamberlerin şerîatlerini içerdiğinden dolayı Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in şerîatının, onların şerîatlarının fazîletlerine sahip olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Ahzâb Sûresi:40*
[2] *Ahzâb Sûresi:7*

{ شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْـــرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ } [سورة الشورى من الآية :13]

"(Ey insanlar! Allah'ı birlemek sûretiyle) 'Dîni ayakta tutun ve (dînde) ayrılığa düşmeyin' diye Nûh'a (yapmasını ve tebliğ etmesini) emrettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrâhîm'e, Musâ'ya ve İsâ'ya tavsiye ettiğimizi, Allah size dîn kıldı."[1]

Bizler,

Peygamberlerin hepsinin yaratılmış insan olduklarına ve onların rubûbiyet özelliklerinden hiçbirisine sahip olmadıklarına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ, peygamberlerin ilki olan Nûh*-aleyhisselâm-* hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ وَلاَ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ اللّهِ وَلاَ أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلاَ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ } [سورة هود من الآية :31]

"(Nûh kavmine şöyle dedi): Ben size, Allah'ın hazîneleri benim yanımdadır' demiyorum.Gaybı da bilemem.Ben bir meleğim de demiyorum."[2]

Allah Teâlâ peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e de şöyle söylemesini emretmektedir:

{ قُل لاَّ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ اللّهِ وَلا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّـــي مَلَـــكٌ } [سورة الأنعام من الآية :50]

"(Ey Muhammed!Onlara de ki):Ben size,Allah'ın hazîneleri benim yanımdadır, demiyorum.Ben, gaybı da bilemem.Ben size, bir meleğim de demiyorum."[3]

Yine O'na şöyle söylemesini emretmektedir:

---

[1] *Şûrâ Sûresi:13*
[2] *Hûd Sûresi:31*
[3] *En'âm Sûresi:50*

{ قُل لاَّ أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلاَ ضَرًّا إِلاَّ مَا شَاءَ اللَّهُ } [سورة الأعراف من الآية :188]

"(Ey Muhammed! Onlara de ki): Ben, Allah'ın dilediğinden başka, kendime ne bir yarar sağlamaya, ne de kendimden bir zararı savmaya gücüm yeter."[1]

Başka bir âyette ona şöyle söylemesini emretmektedir:

{ قُلْ إِنِّي لا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلا رَشَدًا، قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا } [سورة الجن:21-22]

" (Ey Muhammed!Onlara de ki):Ben, sizden ne bir zararı savmaya, ne de size bir yarar sağlamaya gücüm yeter.De ki:Beni Allah'(ın azabın)dan hiç kimse kurtaramaz.(Azabından kaçıp) sığınabilece-ğim başka bir yer de bulamam." [2]

Bizler,

Peygamberlerin Allah'ın kulları olduklarına, onlara elçilik görevi vererek onları üstün kıldığına, onları makamların en yücesi olan kulluk makamı ile nitelendirdiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ peygamberlere övgüde bulunarak onların ilki olan Nûh*-aleyhisselâm-* hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا }
[سورة الإسراء الآية: 3]

"(Kendilerini tufandan kurtarıp) Nûh ile birlikte gemide taşıdığı-mız kimselerin nesli! (Allah'a ortak koşmayın.Nûh'u örnek alarak Allah'a şükredin).Hiç şüphesiz ki O, (Allah'a bütün azalarıyla) çok şükreden bir kul idi." [3]

Peygamberlerin sonuncusu Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* hakkında ise şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *A'râf Sûresi:188*
[2] *Cin Sûresi:21-22*
[3] *İsrâ Sûresi:3*

{ تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا } [سورة الفرقان الآية : 1]

"(Cinleri ve insanları, Allah'ın azabından korkutmak için) Âlemlere uyarıcı olsun diye kuluna (Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-) Furkân'ı indiren Allah'ın bereketi büyük, hayrı ise pek çoktur."[1]

Diğer peygamberler hakkında ise şöyle buyur-maktadır:

{ وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إبْرَاهِيمَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ أُوْلِي الأَيْدِي وَالأَبْصَـــارِ } [سـورة ص الآية 45:]

"(Ey Muhammed! Allah'a itaatte) güçlü ve (dîninde) basîretli kulla-rımız (ve peygamberlerimiz) İbrâhîm, İshâk ve Yâkub'u da an."[2]

{ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ } [سورة ص من الآية :17]

"(Ey Muhammed! Allah'ın düşmanlarına karşı) güçlü olan (ve Allah'a sabırla itaat eden) kulumuz Dâvûd'u da an. Şüphesiz ki O, hep Allah'a yönelirdi."[3]

{ وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ } [سورة ص الآية :30]

"Biz,Dâvûd'a (ikrâmda bulunarak ona oğlu) Süleymân'ı bahşettik. Süleymân ne güzel bir kul idi.Şüphesiz ki O, hep Allah'a yönelirdi."[4]

Allah Teâlâ Meryem oğlu İsâ hakkında da şöyle buyurmaktadır:

{ إِنْ هُوَ إِلا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلاً لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ } [سورة الزخرف الآية :59]

"(Peygamberlik vermek sûretiyle) kendisine ikrâmda bulunduğu-muz ve (kudretimize delâlet etmesi için de) İsrâîloğullarına bir mûcize (ve ibret) kıldığımız O, (Meryem oğlu İsâ) bir kuldan başka bir şey değildir."[5]

---

[1] *Furkân Sûresi:1*
[2] *Sâd Sûresi:45*
[3] *Sâd Sûresi:17*
[4] *Sâd Sûresi:30*
[5] *Zuhruf Sûresi:59*

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, elçilik görevini Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in elçiliğiyle sona erdirdiğine ve onu insanların hepsine birden peygamber olarak gönderdiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لا إِلَـــهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِـــي وَيُمِيتُ فَآمِنُواْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ } [سورة الأعراف الآية: 158]

"(Ey Muhammed!) De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ki ben, hepinize birden (gönderilmiş), göklerin ve yerin sahibi olan Allah'ın elçisiyim.O'ndan başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâh yoktur.O, diriltir ve öldürür.O halde, Allah'a ve O'nun sözle-rine inanan, okuma-yazma bilmeyen peygamber olan elçisine inanın.Ona uyun ki, hidâyete eresiniz." [1]

Bizler,

Allah Teâla'nın kulları için Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in şerîatı olan İslâm dînini dîn olarak seçtiğine ve İslâm'dan başka bir dîni hiç kimseden kabul etmeyeceğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللَّهِ الإِسْلاَمُ } [سورة آل عمران من الآية:19]

"(Allah'ın kulları için seçtiği ve ondan başkasını dîn olarak kabul etmediği) Allah katındaki geçerli dîn, İslâm'dır." [2]

---

[1] *A'râf Sûresi:158*

[2] *Âl-i İmrân Sûresi:19*

{ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا }

[سورة المائدة من الآية :3]

"Bugün size dînimizi (İslâm'ı) kemâle erdirdim, (sizi cehâlet karan-lığından İslâm nûruna çıkararak) üzerinize nimetimi tamamladım ve dîn olarak size İslâm'ı seçtim."[1]

{ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ } [سورة آل عمران الآية :85]

"Her kim, İslâm'dan başka bir dîn isterse, o dîn ondan asla kabul olunmayacaktır. Ve o, âhirette hüsrâna uğrayanlardan olacaktır."[2]

Bizler,

Günümüzde, Allah nezdinde yahûdîlik, hıristiyanlık veya başka bir dîn gibi İslâm dîninin dışında bir dînin geçerli olduğunu iddiâ edenin kâfir olduğunu biliriz.Bu düşüncesinden derhal tevbe etmesi istenir.Tevbe etmezse, mürted (dînden dönmüş) olarak öldürülür.Çünkü o, Kur'anı yalan-lamış demektir.

Bizler,

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in insanların hepsine birden peygamber olarak gönderildiğini inkâr edenin bütün peygamberleri, hatta inandığını ve ona uyduğunu iddiâ ettiği kendi peygamberini bile inkâr etmiş olduğunu biliriz.

Nitekim Allah Teâlâ Nuh*-aleyhisselam-*'ın kavmi hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ } [سورة الشعراء الآية :105]

---

[1] *Mâide Sûresi:3*
[2] *Âl-i İmrân Sûresi:85*

"Nûh'un kavmi, peygamberlerini inkâr ettiler.(Böylelikle onlar, bütün peygamberleri yalanlamış oldular.Zirâ her peygamber, kendi-sinden önceki peygamberlerin getirdiklerini tasdik etmekle emrolun-muştur.)"[1]

Allah Teâlâ, Nûh*-aleyhisselâm-*'dan önce peygam-ber gelmemesine rağmen, Nûh*-aleyhisselâm-*'ın kavminin bütün peygamberleri yalanladıklarını belirtmiştir.

Başka bir âyette ise şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً، أُوْلَـئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا } [سورة النساء :150- 151]

"Allah'ı ve elçilerini inkâr edenler (yahûdî ve hıristiyanlar, Allah'a inanıp peygamberlerinin hepsini veya bazısını inkâr ederek) Allah ile peygamberlerin arasını açmak isterler ve 'biz bazı elçilere inanır, bazısını da inkâr ederiz' derler.Bununla, (dalâlete ve uydurdukları bid'âte) yol bulmak isterler.İşte onlar, gerçek kâfir-lerdir. Kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırladık."[2]

Bizler,

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'den sonra artık peygamber gelmeyeceğine inanırız.Kim,Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'den sonra peygamberlik iddiâsında bulunur veya peygamberlik iddiâsında bulunanı tasdik ederse, kâfir olur.Çünkü bu kimse, Allah'ı, Rasûlünü ve müslümanların oybirliğiyle ittifak ettiklerini yalanlamış olmaktadır.

Bizler,

---

[1] *Şuarâ Sûresi:105*
[2] *Nisâ Sûresi:150-151*

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*’in râşid halîfeleri olduğuna, onların ilim, dâvet ve idâre yönünden Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*’in yerine mü’minlere halîfelik yaptıklarına, onların en fazîletlisi ve halîfeliğe en lâyık olanının önce Ebûbekir, sonra Ömer, sonra Osman, daha sonra da Ali olduğuna inanırız.*-Allah onların hepsinden râzı olsun-*.

Onlar, fazîlet yönünden birbirlerinden farklı oldukları gibi halîfelikte de ayrı konumdaydılar. Allah Teâlâ yüce hikmeti gereği, dönemlerin en hayırlısı olan sahâbe dönemine o dönemde onlarla birlikte yaşamış ve halîfeliğe en lâyık olan kimseyi halîfe kılmıştır.

Bizler,

Bir sahâbinin, fazîlet yönünden kendisinden daha üstün olan başka sahâbiye bazı hususlarda üstün olabileceğine, ancak kendisinden üstün olan sahâbiye mutlak anlamda üstün olamayacağına inanırız.Çünkü fazîleti gerektiren şeyler, çok ve değişiktir.

Bizler,

Bu ümmetin, ümmetlerin en hayırlısı ve Allah katında en kıymetlisi olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ } [سورة آل عمران من الآية :110]

“(Ey Muhammed Ümmeti!)Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı

ümmetsiniz.(Allah ve Rasûlünün emrettikleri) iyiliği emreder, (yasakladıkları) kötülüğü de yasaklar ve Allah'a inanırsınız."[1]

Bizler,

Bu ümmetin en hayırlısının sırasıyla sahâbe, tâbiîn, sonra da onlara tâbi olanlar olduğuna inanırız.

Yine, bu ümmetten bir tâifenin hak üzere olacağına ve kıyâmete kadar düşmanlarına gâlip geleceğine, onlara düşmanlık edenlerin veya aykırı davrananların kendilerine hiçbir zarar veremeye-ceklerine inanırız.

Bizler,

Sahâbe arasında vukû bulmuş olayların içti-hattaki bir yorumdan kaynaklandığına, içtihadında doğruyu bulanın iki, hata edenin ise bir ecir kazan-dığına ve hata edenin hatasının Allah Teâlâ tarafın-dan bağışlanmış olduğuna inanırız.

Bizler,

Sahâbenin hata ve kusurlarını anmaktan uzak dururuz.Onları, hak ettikleri güzel bir övgüyle anar ve Allah Teâlâ'nin şu emri gereği kalplerimizi onlara kin duymaktan veya hasetten arındırırız.

{ لا يَسْتَوِي مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ أُوْلَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنفَقُوا مِن بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلاً وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى } [سورة الحديد من الآية :10]

"Sizden birisi, Mekke'nin fethinden önce (Allah yolunda) harca-yan ve (kâfirlere karşı) savaşanlarla ecirde bir olamaz. Onlar, Mekke'nin fethinden sonra (Allah yolunda) harcayan ve (kâfirlere karşı) savaşanlardan, Allah katında derece

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi:110

bakımından daha üstündürler.Bununla birlikte Allah, her iki topluluğa da cenneti vâdetmiştir..."[1]

Allah Teâlâ bizim hakkımızda ise şöyle buyur-maktadır:

{وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلاًّ لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ} [سورة الحشر الآية :10]

"Onlardan (Ensâr ve Muhâcirlerden) sonra gelenler (mü'minler) şöyle derler: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce îmân eden kardeşle-rimizi bağışla.Kalplerimizde onlara karşı kin (ve haset) bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, (kullarına) çok şefkâtli ve (onlara) çok merhametlisin."

5. BÖLÜM --- ÂHİRET GÜNÜNE ÎMÂN

Bizler,

İnsanların Allah'ın huzurunda hesaba çekil-mek için diriltilecekleri, ya nimetler yurdu olan cennet, ya da acıklı azap yurdu olan cehennemde kalacakları, o günden sonra başka bir gün olmaya-cak olan ve kıyâmet günü olarak da bilinen âhiret gününe inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, hesaba çekmek için İsrâfîl -aleyhisselâm-'ın ikinci defa sûra üflemesiyle birlikte ölüleri dirilteceği ölümden sonraki dirilişe inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُم قِيَامٌ يَنظُرُونَ } [سورة الزمر الآية :68]

---

[1] *Hadîd Sûresi:10*

"Sûra üflenince, Allah'ın (ölmemelerini) diledikleri müstesnâ göklerde ve yerde ne varsa, hepsi ölecektir. Sonra ona (Sûra) bir defa daha üflenince, bir de ne görsünler, (Rablerinin huzurunda hesaba durmak için kabirlerinden) ayağa kalkmış (Rabbleri onlara ne yapacak diye) bakıyorlar!"[1]

İnsanlar kabirlerinden yalınayak, üzerlerinde hiçbir elbise olmadan anadan doğma ve sünnetsiz bir halde Âlemlerin Rabbinin huzurunda hesaba duracaklardır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ } **[سورة الأنبياء من الآية :104]**

"(Kıyâmet günü insanı) tıpkı ilk defa yarattığımız gibi onu (anasından yeni doğduğu gün gibi) yeniden diriltiriz.Bunu yerine getirmeyi gerçekten va'dettik.Bir şeyi vadettiğimiz zaman (onu dâima) yerine getiririz" [2]

Bizler,

Amel defterlerinin insanların sağ tarafların-dan veya arkalarının solundan verildiğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ، فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا، وَيَنقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا، وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ، فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا، وَيَصْلَى سَعِيرًا } **[سورة الانشقاق :7-12]**

"Kimin kitabı (amel defteri) sağından verilirse (ki o, mü'mindir), kolay bir şekilde hesaba çekilecek ve (cennetteki) ehline sevinç içerisinde dönecektir.Kimin de kitabı arkasından verilirse (ki o, kâfirdir), derhal yok olmayı dileyecek ve ateşe girecektir."[3]

Başka bir âyette ise şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Zümer Sûresi:68*

[2] *Enbiyâ Sûresi:104*

[3] *İnşikâk Sûresi:7-12*

{ وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَآئِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا، اقْـرَأْ كَتَابَكَ كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا } [سورة الإسراء :13-14]

"Her insanın (iyi veya kötü) işlediği amelini kendisiyle beraber kıldık (Ne o başkasının işlediği amelle, ne de başkası onun işlediği amelle hesaba çekilir).Kıyâmet günü insanın (amellerini kaydedilmiş olarak göreceği) bir kitabı (amel defteri) önüne açılmış olarak çıkarırız.(Ona şöyle denecektir): Kitabını (amel defterini) oku. (Dünyada iken okuma bilmez idiyse de bugün kitabını okuyacaktır). Bugün hesap sormak (dünyada yaptıklarını tek tek saymak) için, nefsin sana yeter."[1]

Bizler,

Amellerinin tartılacağı mîzânın (terâzinin) kıyâmet günü ortaya konulacağına ve hiç kimsenin (zerre miktarı) haksızlık görmeyeceğine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ، وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ } [سورة الزلزلة:7- 8]

"Her kim, zerre miktârı iyilik yapmış ise, (âhirette) karşılığını (sevâbını) görecektir.Her kim de zerre miktârı kötülük yapmış ise, (âhirette) karşılığını (cezâsını) görecektir."[2]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ، وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُـهُ فَأُوْلَئِـكَ الَّـذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ، تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ } [سورة المؤمنون الآيات :102-104]

"Kimlerin (sevapları) mîzânda ağır basarsa, işte (cenneti kazanarak) kurtuluşa erenler,asıl bunlardır.Kimlerin de mîzânda (sevapları) hafif gelir (ve günahları ağır basar)sa, işte nefislerine yazık ederek cehennemde ebedî olarak kalacak

---

[1] *İsrâ Sûresi:13-14*
[2] *Zelzele Sûresi:7-8*

olanlar bunlar-dır.(Cehennemde) ateş yüzlerini yaktıkça orada (dudakları büzüşmüş ve dişleri dışarı fırlamış bir halde) suratları asık olurlar."[1]

Yine başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلاَ يُجْزَى إِلاَّ مِثْلَهَا وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ } [سورة الأنعام الآية :160]

"Her kim, (kıyâmet günü Rabbinin huzuruna) bir iyilikle gelirse, ona getirdiğinin on katı (iyilik) vardır.Her kim de (kıyâmet günü Rabbinin huzuruna) bir kötülükle gelirse, o sadece getirdiğinin (günahının) dengiyle cezâlandırılır.Onlar (zerre miktarı dahi) haksızlığa uğratılmazlar"[2]

Bizler,

Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in kendine has olan büyük şefaatine inanırız.İnsanlar, kıyâmet günü dayanılamayacak kadar büyük bir sıkıntı ve kederle karşılaşınca, kendilerine şefaatçi olması için sırasıyla önce Âdem,sonra Nûh,sonra İbrâhîm, sonra Mûsa, sonra İsâ, son olarak da Muhammed'e gelirler.*-Allah'ın salât ve selâmı hepsinin üzerine olsun-.*

Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*, -Allah'ın izniyle- kulları arasında hüküm vermek için onlara Allah Teâlâ'nın huzurunda şefaatçi olacaktır.

Bizler,

Peygamberimiz Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ile diğer peygamberlerin, mü'minler ve meleklerin, cehenneme giren

---

[1] *Mu'minûn Sûresi:102-104*

[2] *En'âm Sûresi:160*

mü'minlere -Allah'ın izniyle- şefaat edip onları cehennemden çıkaracaklarına inanırız.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın şefaate gerek duymadan, lütuf ve rahmetiyle îmân eden birçok topluluğu cehen-nemden çıkaracağına inanırız.

Bizler,

Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in (kıyâmet günü) havzının olacağına, suyunun sütten daha beyaz, tadının baldan daha tatlı, kokusunun miskten daha güzel, eni ve boyunun bir aylık yol mesafesi kadar geniş,taslarının gökteki yıldızlar kadar güzel ve çok olacağına, ümmetinden yalnızca mü'min olanların ondan içeceğine ve ondan bir defa içenin bir daha susamayacağına inanırız.

Bizler,

Kıyâmet günü cehennemin üzerine kurulacak olan Sırat köprüsüne inanırız.İnsanlar, sırat köp-rüsünün üzerinden amellerine göre geçeceklerdir. İlk topluluk yıldırım gibi, ikinci topluluk rüzgâr gibi, üçüncü topluluk kuşlar gibi, sonraki topluluk ise normal adımlarla Sırat'tan geçeceklerdir.

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* Sırat köprüsünün üzerinde ayakta duracak ve şöyle diyecektir:

"Yâ Rabbi! Bizleri, (Sırat köprüsünün âfetinden kurtarıp onun korkusundan) emîn eyle."

Kulların işleri bitince,onlardan sonra sürüne-rek başka bir topluluk gelecektir.Sırat köprüsünün her iki tarafında kendilerine emredileni yakalamak için asılı demir kancalar olacaktır.Kancaların yaka-ladıkları cehenneme atılacak, yakalamadıkları ise kurtulacaktır.

Bizler,

Kur'an ve sünnette kıyâmet günü ve onun dehşeti hakkında haber verilen her şeye inanırız. Allah Teâlâ, o günün dehşetinden bizlere yardım eylesin. (Âmîn)

Bizler,

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in cennete girmesi için, cennet ehline şefaat edeceğine ve bu şefaatin sadece kendisine has olduğuna inanırız.

Bizler,

Cennet ve cehenneme inanırız.Cennet, Allah Teâlâ'nın muttakî mü'minler için hazırladığı nimet-ler yurdudur.Orada hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiç kimsenin aklına gelmeyen nimetler vardır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{فَلا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُـــونَ} [سورة السجدة الآية :17]

"Yaptıkları (sâlih) amellerine karşılık olarak, onlar (mü'minler) için (onların hoşuna gidecek ve gönüllerini huzura kavuşturacak) ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez."[1]

---

[1] *Secde Sûresi:17*

Cehennem ise, Allah Teâlâ'nın zâlim kâfirler için hazırladığı azap yurdudur.Orada akla gelmeyen azap ve işkenceler vardır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا } [سورة الكهف من الآية :29]

"Muhakkak ki biz, kâfirlere öyle (şiddetli) bir ateş hazırladık ki, onun duvarları onları (kâfirleri) çepeçevre kuşatmıştır. (Kâfirler, cehennemde şiddetli susuzluktan dolayı su istemek için) imdât dile-yecek olsalar, onlara erimiş maden gibi yüzlerini haşlayan bir su getirilir. (Susuzluğu gidermeyip bilakis arttıran) bu içecek, ne

kötü içecek, (cehennem de) ne kötü kalınacak yerdir."[1]

Cennet ve cehennem şu an vardır, ebediyyen de yok olmayacaktır.

Nitekim Allah Teâlâ cennet hakkında şöyle buyurmaktadır:

{ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا } [سورة الطلاق من الآية :11]

"Her kim, Allah'a îmân eder ve sâlih amel işlerse, Allah onu (ağaçlarının) altlarından ırmaklar akan cennetlere girdirir.Onlar orada ebedî olarak kalıcıdırlar.Allah, gerçekten ona (cennette) güzel bir rızık vermiştir."[2]

Cehennem hakkında ise şöyle buyurmaktadır:

{ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا، خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلا نَصِيرًا، يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولا } [سورة الأحزاب :64-66]

---

[1] *Kehf Sûresi:29*
[2] *Talâk Sûresi:11*

"Muhakkak ki Allah, kâfirleri (dünya ve âhirette) rahmetinden kovmuş ve (âhirette) onlara azgın bir ateş hazırlamıştır. Onlar orada ebedî olarak kalacaklardır.Ne (kendilerini savunacak) bir dost, ne de (kendilerini ateşten çıkarmaya) yardım edecek birisini bulacaklardır.(Kâfirlerin) yüzleri ateşte evrilip çevrildiği gün (pişman olmuş bir halde): Keşke (dünyada iken) Allah'a ve Rasûlüne itaat etseydik (de cennet ehli olsaydık) diyeceklerdir."[1]

Kur'an ve sünnetin bizzat isimlerini veya vasıflarını belirterek cennetlik olduklarına şâhitlik ettiklerine bizler de cennetlik olduklarına şâhitlik ederiz.

Ebûbekir, Ömer, Osman, Ali-*Allah onlardan râzı olsun*- ve bazı sahâbelerin cennetlik olduklarına bizzat Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şâhitlik etmiştir.

Kur'an ve sünnetin, mü'min ve muttakî ola-rak vasfettiği herkesin cennetlik olduğuna şâhitlik ederiz.

Kur'an ve sünnetin isimlerini veya vasıflarını belirtip cehennemlik olduklarına şâhitlik ettiği kimselerin cehennemlik olduklarına bizler de şâhitlik ederiz.

Kur'an ve sünnet, Ebû Leheb, Amr b. Luhay Huzâî gibi kimselerin bizzat cehennemlik oldukları-na şâhitlik etmiştir.

Kur'an ve sünnet, kâfir, müşrik ve münâfık olarak vasfettiği herkesin cehennemlik olduklarına şâhitlik etmiştir.

Bizler,

Ölünün, kabre konulduktan sonra Rabbi, dîni ve peygamberi hakkında sorguya çekilecek olduğu kabir fitnesine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Ahzâb Sûresi:64-66*

{ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ } [سورة إبراهيم الآية :27]

"Allah, inananları hem dünya, hem de âhiret hayatında hak ve kalıcı söz ile sapasağlam tutar. Zâlimleri de (dünya ve âhiret hayatında haktan) saptırır. Allah, dilediğini yapar."[1]

Mü'min kimse; *"Rabbim Allah, dînim İslâm ve Peygamberim Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-"* diyecektir.

Kâfir ve münâfık kimse ise; *"Bilmiyorum, insanların bir şeyler söylediklerini işitttim, ben de öyle dedim"* diyecektir.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kabir hayatında mü'minler için hazırladığı kabir nimetlerine inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُواْ الْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ } [سورة النحل الآية :32]

"Onlar, meleklerin canlarını (kalpleri küfürden temiz bir halde) aldığı ve kendilerine; "Selâm olsun size, (dünyada) yapmış olduğunuz (sâlih) amellerinize karşılık cennete girin" diyeceği kimselerdir."[2]

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kabir hayatında zâlim kâfirler için hazırladığı kabir azabına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *İbrâhîm Sûresi:27*
[2] *Nahl Sûresi:32*

{وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلآئِكَةُ بَاسِطُواْ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُواْ أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ} [سورة الأنعام الآية :93]

"(Ey Muhammed!) O zâlimleri, ölümün korkunç dehşetiyle boğuşurlarken,(canlarını alacak olan) melekler de ellerini uzatmış bir halde onlara: 'Haydi düştüğünüz şu durumdan kendinizi kurtarın![1] Allah'a karşı gerçek olmayanı söylemenizden (iftira etmenizden) dolayı sizler, bugün en alçaltıcı azapla cezâlandı-rılacaksınız' derken onların halini bir görmüş olsaydın."[2]

Bu konuda rivâyet edilen hadisler çok olup bilinmektedir.Bu sebeple mü'mine düşen görev; Kur'an ve sünnetin gayba ilişkin konularda haber verdiği her şeye inanması, bu konuları dünyada görülen şeylerle kıyaslayıp onlara itiraz etmemesi gerekir. Çünkü âhiretle ilgili konular, her ikisi arasındaki belirgin büyük farktan dolayı dünyadaki şeylerle kıyaslanması mümkün değildir.

Yalnızca Allah Teâlâ'dan yardım dileriz.

6. BÖLÜM --- KAZÂ VE KADERE ÎMÂN

Bizler,

Allah Teâlâ'nın ezelî ilmi ve yüce hikmeti gereği, kâinat hakkında takdir ettiği kaderin hayır ve şerrine inanırız.

Kaderin dört mertebesi vardır:

Birinci Mertebe: İlim

Bizler,

---

[1] *Âyetin bu kısmına şu anlam da verilebilir: "(Canlarını alacak olan) melekler ellerini uzatmış bir halde onlara: 'Haydi kendinizi elimizden kaçırıp canlarınızı azaptan kurtarın da görelim.Ya da "Rûhlarınızı bedenlerinizden çıkarıp bize teslim edin ki canlarınızı alalım." (Mütercim)*

[2] *En'âm Sûresi:93*

Allah Teâlâ'nın her şeyi hakkıyla bildiğine inanırız.O, geçmişte olmuş olanla gelecekte olacak olanı, onun nasıl olacağını, ezelî ve ebedî ilmiyle bilir. O'nun bir şeyi bilmiyorken bilir hâle gelmesi veya biliyorken unutması söz konusu olamaz.

İkinci Mertebe: Kitâbe (yazmak)

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kıyâmet gününe kadar olacak olan şeyleri Levh-i Mahfûz'da yazdığına inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ } [سورة الحج الآية: 70]

"(Ey Muhammed!) Allah'ın, gökte ve yerde ne varsa (hepsini tam bir ilimle) bildiğini bilmez misin? Bu, bir kitapta (Levh-i Mahfûz'da yazılı)dır. Bu (ilme sâhip olmak, kendisini hiçbir şeyin âciz bırakamadığı) Allah için çok kolaydır." [1]

Üçüncü Mertebe: Meşîet (dileme)

Bizler,

Allah Teâlâ'nın, göklerde ve yerde olan her şeyi dilediğine, O'nun irâdesi olmadan hiçbir şeyin olmayacağına, dilediği şeyin olduğuna ve dilemediği şeyin de olmayacağına inanırız.

Dördüncü Mertebe: Yaratma

Bizler,

Allah Teâlâ'nın her şeyi yarattığına, göklerin ve yerin hazînelerinin O'nun elinde olduğuna inanırız.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Hac Sûresi:70*

{ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ، لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ }

[سورة الزمر الآية:62 ومن الآية:63]

"Allah Teâlâ, her şeyin yaratıcısıdır.O her şeye vekîldir. Göklerin ve yerin (hazînelerinin) anahtarları, O'nundur."[1]

Bu dört mertebe,Allah'ın bütün yarattıklarını kapsadığı gibi, kulların yaptıklarını da kapsar. Kulların söylemiş oldukları sözler,yapmış oldukları şeyler veya yapmayıp terkettikleri şeylerin hepsi, Allah tarafından bilinmekte ve O'nun katında yazılı bulunmaktadır.O şeyleri, dilemiş ve yaratmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda aşağıdaki âyetlerde şöyle buyurmaktadır:

{ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ، وَمَا تَشَاؤُونَ إِلا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ } [سورة التكوير :28- 29]

"Sizden, doğru yolda (îmân üzere) gitmek isteyenler için (bu bir öğüttür). Âlemlerin Rabbi Allah dilemedikçe de siz dileyemez-siniz (ne doğru yolda gidebilir, ne de ona gücünüz yeter)."[2]

{ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُواْ وَلَـكِنَّ اللّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ } [سورة البقرة من الآية :253]

"Allah dileseydi onlar savaşmazlardı.Lâkin Allah dilediğini yapar."[3]

{ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ } [سورة الأنعام من الآية: 137]

"Allah (yapmamalarını) dileseydi, onlar bunu yapamazlardı. (Lâkin Allah, onların âkibetlerini bildiği için böyle takdir buyurdu). (Ey Muhammed!)Onları iftirâ ettikleri

---

[1] *Zümer Sûresi:62-63*
[2] *Tekvîr Sûresi:28-29*
[3] *Bakara Sûresi:253*

şeyle başbaşa bırak! (Zirâ Allah, kıyâmet günü seninle onlar arasında hükmünü verecektir)."[1]

{ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ } [سورة الصافات الآية :96]

"Allah, sizi de, yaptıklarınızı da yaratmıştır."[2]

Bizler,

Bununla birlikte Allah Teâlâ'nın kuluna bir seçme hakkı ile güç verdiğine, fiilin bizzat bu ikisiyle gerçekleştiğine inanırız.

Kulun yaptığı fiilin, onun seçimi ve gücüyle olduğuna delâlet eden âyetler pek çoktur.

Birincisi:

{ نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُواْ حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ } [سورة البقرة الآية :223]

"Kadınlarınız sizin için bir tarladır.O halde tarlanıza nasıl dilerseniz öyle girin (çocuk doğurdukları yerden -vagina- olmak kaydıyla kadınlarınızla dilediğiniz şekilde birleşin."[3]

{ وَلَوْ أَرَادُواْ الْخُرُوجَ لأَعَدُّواْ لَهُ عُدَّةً وَلَـكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُواْ مَعَ الْقَاعِدِينَ } [سورة التوبة الآية :46]

"(Ey Muhammed!) Eğer onlar (münâfıklar) seninle birlikte savaşa çıkmak isteselerdi, elbette bunun için hazırlık yaparlardı.Lâkin Allah, (münâfıkların seninle beraber savaşa) çıkmalarını çirkin gördü.Bundan dolayı onları (savaştan) geri bıraktı.Onlara; oturan (hastalar, âcizler, kadınlar ve çocuklar)la beraber oturun, denildi."[4]

---

[1] En'âm Sûresi:137
[2] Sâffât Sûresi:96
[3] Bakara Sûresi:223
[4] Tevbe Sûresi:46

Allah Teâlâ, bu iki âyette kulunun eşiyle birleşmesini kendi dilemesi ve savaşa hazırlık yap-masını da kendi irâdesiyle olduğunu belirtmiştir.

İkincisi:

Allah Teâlâ'nın kuluna bir şeyi emretmesi veya kulunu o şeyden yasaklaması. Eğer kulun bu konuda seçme hakkı ve gücü olmasaydı, bu onun kaldıramayacağı bir sorumluluk olurdu ki bu durum Allah Teâlâ'nın hikmetine, rahmetine ve şu âyette haber verdiği doğru sözüne ters düşerdi:

{ لاَ يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا } [سورة البقرة من الآية :286]

"Allah, herkesi ancak gücünün yettiği kadarıyla sorumlu tutar (gücünün yetmeyeceği bir şeyle sorumlu tutmaz)."[1]

Üçüncüsü:

İyilik yapan kimsenin, yaptığı iyiliğe karşılık övülmesi, kötülük yapan kimsenin ise yaptığı kötü-lükten dolayı kınanması ve herkesin hak ettiğini alacak olması.Eğer kulun fiili, kendi hür irâde ve seçimiyle olmasaydı, Allah Teâlâ'nın iyilik yapan kimseyi övmesi abes, kötülük yapan kimseyi de cezâlandırması zulûm olurdu ki Allah Teâlâ abesle uğraşmaktan ve zulmetmekten münezzehtir.

Dördüncüsü:

İnsanların kıyâmet günü peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir özür beyan etmemeleri için, müjdeleyici ve uyarıcı olmaları için Allah Teâlâ, peygamberler göndermiştir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Bakara Sûresi:286*

﴿ رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ﴾ [سورة النساء من الآية :165]

"İnsanların (kıyâmet günü) peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir özür beyan etmemeleri için, (sevabımı) müjdelemek ve (azabımdan da) uyarmak amacıyla peygamberler (gönderdik)."[1]

Eğer kulun fiili, kendi hür irâde ve seçimiyle olmasaydı, Allah Teâlâ'nın peygamberler gönderme-sinin gerekçesi boşa çıkardı.

Beşincisi:

Her insan, bir işi yaptığında veya yapmayı terkettiğinde hiçbir zorlama olmadan o işi yaptığını hisseder.Ayağa kalkar,oturur,girer,çıkar, yolculuğa çıkar veya çıkmaz.Bunların hepsini kendi irâdesi ile yapar.Bunları yaparken de hiç kimsenin kendi-sini zorladığını hissetmez.Bilakis bir işi kendi hür irâde ve seçimiyle yapan kimseyle kendisine zorla yaptıranı kolayca ayırt edebilir.

Aynı şekilde dinimiz de bu ikisi arasında hikmetli bir şekilde ayırım yapmıştır.Nitekim Allah Teâlâ, kendi hakkına dâir konularda başkasının zoruyla yapan kimseyi sorumlu tutmamıştır.

Bizler,

Allah Teâlâ'nın kaderini gerekçe göstererek isyân eden kimsenin isyânında hiçbir haklılık payının olmadığını biliriz.Çünkü günah işleyen kimse, Allah Teâlâ'nın kendisi hakkında ne takdir ettiğini bilemeden kendi tercihiyle günah

---

[1] *Nisâ Sûresi:165*

işler. Bundan dolayı bir kimse, Allah Teâlâ'nın kendisi hakkında ne takdir ettiğini, ancak vukû bulduktan sonra öğrenir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا } [سورة لقمان من الآية: 34]

"Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez..." [1]

İnsanın, bir işi yaptıktan sonra bilmediği bir gerekçeyi özür beyan etmesi hiç doğru olur mu?

Nitekim Allah Teâlâ bu gerekçeyi boşa çıkara-rak şöyle buyurmaktadır:

{سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلاَ آبَاؤُنَا وَلاَ حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم حَتَّى ذَاقُواْ بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إَلاَّ تَخْرُصُونَ} [سورة الأنعام الآية :148]

"Müşrikler: 'Allah dileseydi ne biz, ne de atalarımız (Allah'a) ortak koşar, hiçbir şeyi de haram kılmazdık' diyeceklerdir. Onlardan öncekiler de aynı şekilde (peygamberlerini) yalanladı-lar ve bunun sonucunda da azabımızı tattılar.(Ey Muhammed! Onlara) De ki: Yanınızda (haram kıldığınız hayvanlarla ekinleri, Allah'ın kâfir olmanızı dileyip sizin kâfir olmanıza râzı olduğunu ve küfrü size sevdirdiğini iddiâ ettiğinizi) bize açıklayacağınız bir bilgi mi var? Siz, (bu dîn hakkında) zandan başka bir şeye uymu-yorsunuz ve siz sadece yalan söylüyorsunuz" [2]

Kaderi gerekçe gösterip günah işleyene şöyle deriz:

Allah Teâlâ senin hakkında itaati takdir ettiği halde niçin itaatte bulunmadın? Çünkü belli olma-dan önce takdir olunan

---

[1] *Lokman Sûresi:34*
[2] *En'âm Sûresi:148*

şey bilinmediği için itaatle günah arasında hiçbir fark yoktur.Bu nedenle Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* Allah Teâlâ'nın herkese cennet ve cehennemde kalacağı yeri yazdığını ashâbına haber verince, ashâbı ona:

"O halde (Allah'a) tevekkül edip çalışmayı bırakalım mı?" dediler.

Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* onlara:

"Hayır, çalışın.Zirâ herkes kendisi için takdir olunanı yapmaya kolaylık bulacaktır." buyurdu.

Kaderi gerekçe gösterip günah işleyene şöyle deriz:

Mekke'ye gitmek istiyorsun.Mekke'ye gitmek için de iki yolun olduğunu, bu iki yolun birisinin korkunç ve zor olduğunu, diğerinin ise emniyetli ve kolay olduğunu doğru sözlü birisi sana söylese, sen ikinci yolu seçersin.Benim için bu yol takdir edildi diyerek birinci yolu seçmen mümkün değildir. Böyle yapacak olursan, insanlar senin deli olduğunu söylerler.

Kaderi gerekçe gösterip günah işleyene şöyle deriz:

Sana iki vazife takdim edilse ve birinin maaşı diğerinden daha yüksek olsa, tabiî ki sen maaşı daha yüksek olan vazifeyi seçersin.O halde nasıl olur da âhiretle ilgili daha az olan ameli kendin için tercih edip kaderi gerekçe gösterebilirsin.

Kaderi gerekçe gösterip günah işleyene şöyle deriz:

Hastalandığın zaman tedâvi olmak için her doktorun kapısını çalarsın.Vücûdundaki ağrılara, ameliyata ve ilâcın acılığına sabredersin de kalbinin hastalığı olan günahlara niçin aynı şeyleri yapmazsın.

Bizler,

Rahmet ve hikmetinin kemâli gereği, kötülü-ğün Allah Teâlâ'ya nisbet edilemeyeceğine inanırız.

Nitekim Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* bu konuda şöyle buyurmaktadır:

"Kötülük (şer), sana nisbet edilemez (Allahım)."[1]

Hatta Allah Teâlâ'nın takdir ettiği hükümde bile kesinlikle şer yoktur.Çünkü bu hüküm, O'nun rahmet ve hikmetinden sâdır olmuştur.

Şer, Allah'ın takdir ettiği şeylerin neticesinde olur.

Nitekim Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* Hasan'a kunut duâsını öğretirken şöyle buyurmuştur:

"(Allahım! Hakkımda) verdiğin hükmünün şerrinden beni koru."

Bu hadiste olduğu gibi şerri, Allah Teâlâ'ya değil de, O'nun takdir ettiği şeye izâfe etmiştir. Bununla birlikte şer, her zaman takdir edilen şey-lerle birlikte şer değildir.Bir taraftan şer ise, diğer taraftan hayır olabilir veya bir yönden şer ise, başka bir yönden hayır olabilir.Örneğin yeryüzünde kuraklık,hastalık,fakirlik ve korku gibi durumların ortaya çıkmasıyla düzenin bozulması, bir yönden şer ise, diğer yönden hayırdır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ } [سورة الروم الآية: 41]

"İnsanların kendi elleriyle işledikleri (günahlar) yüzünden karada ve denizde (kuraklık ve hastalıklar yaygınlaştığı için) düzen bozuldu.Allah, (yaptıkları) bazı

---

[1] *Müslim*

amellerine karşılık onları cezâlandırır.Umulur ki onlar tevbe ederek Allah'a dönerler."[1]

(Had cezâsı uygulanarak) hırsızın elinin kesilmesi veya zinâ eden evli erkek veya kadının taşlanarak öldürülmesi, eli kesilen veya öldürülen kimseye göre şerdir.Ancak diğer taraftan o ikisi için hayırdır.Zirâ had cezâsının uygulanması, o ikisinin günahlarına keffâret olur.Onlara aynı anda hem dünya, hem de âhiret azabı uygulanamaz.Diğer taraftan had cezâsının uygulanmasıyla birlikte mallar, ırzlar ve nesiller korunmuş olur ki bu da fert ve toplum için hayır sayılır.

7. BÖLÜM --- İman Esaslarının Faydaları

Büyük esâsları içeren bu yüce itikad inananlarına pek çok önemli faydalar sağlamaktadır.

Allah Teâlâ'ya,O'nun isim ve sıfatlarına îmân etmenin faydaları:

Allah Teâlâ'ya, O'nun güzel isimlerine ve yüce sıfalarına inanmak; emirlerini yerine getirmenin ve yasaklarından da sakınmanın gereği olarak bir kula Allah sevgisi ve O'nu yüceltme duygusu verir. Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından da kaçınmak,fert ve topluma dünya ve âhiret saadetini sağlar.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ } [سورة النحل الآية: 97]

"Her kim, erkek veya kadın olsun (Allah'a ve Rasûlüne) îmân etmiş olarak (iyi) amel işlerse, ona mutlu bir hayat yaşatırız. (Dünyada) yaptıklarına karşılık olarak da (âhirette) onların mükâfatlarını en güzel şekilde veririz."[1]

---

[1] *Rûm Sûresi:41*

Meleklere îmân etmenin faydaları:

1. Cinleri ve insanları yaratanın azametini, kuvvet ve hükümrânlığını bilmeyi sağlar.

2. Kullarına verdiği değerden dolayı Allah'a gereği gibi şükretmeyi sağlar.Öyle ki Allah Teâlâ kullarını korumak, amellerini yazmak ve onların menfaati için meleklerini görevlendirmiştir.

3. Allah Teâlâ'ya en güzel bir şekilde ibâdet ettiklerinden ve mü'minlerin bağışlanması için O'na istiğfarda bulunduklarından dolayı melekleri sevmeyi sağlar.

Kitaplara îmân etmenin faydaları:

1. Allah Teâlâ'nın kullarına olan rahmeti ve verdiği değeri bilmeyi sağlar.Öyle ki Allah Teâlâ, doğru yolu bulmaları için her topluluğa bir kitap göndermiştir.

2. Allah Teâlâ hikmetinin tezâhürü olarak, bu kitaplarda her ümmete uygun olanı din kılmıştır. Bu kitapların sonuncusu Kur'an-ı Kerim, her zaman ve mekân için olup kıyâmete kadar bütün yaratılmışlar için en uygun olan kitaptır.

3. Allah Teâlâ'nın bu konudaki nimetine şükretmeyi sağlar.

Peygamberlere îmân etmenin faydaları:

1. Allah Teâlâ'nın kullarına olan rahmeti ve verdiği değeri bilmeyi sağlar.Öyle ki Allah Teâlâ, insanlara doğru yolu göstermek ve onları bu doğru yola çağırmak için her topluluğa bir peygamber göndermiştir.

---

[1] *Nahl Sûresi:97*

2. Allah Teâlâ'nın bu büyük nimetine şükret-meyi sağlar.

3. Peygamberleri sevmeyi, onlara gereği gibi saygı göstermeyi ve onları lâyık oldukları şekilde övmeyi sağlar.Çünkü peygamberler, Allah Teâlâ'nın elçileri ve seçkin kullarıdır.Peygamberler, Allah'a ibâdet eden,O'nun elçilik görevini tebliğ eden, Allah Teâlâ'nın kullarına nasihat eden ve bu uğurda onların eziyetlerine sabreden kimselerdir.

Âhiret gününe îmân etmenin faydaları:

1.Âhiret gününün sevabını ümit ederek Allah Teâlâ'ya ibâdet etmeye ve o günün azabından kor-karak günah işlemekten kaçınmayı teşvik eder.

2.Dünya nimetlerini ümit edip de elde edeme-yen mü'minleri, âhiret nimetleri ve oranın sevabını elde edecek olmasıyla teselli eder.

Kadere îmân etmenin faydaları:

1. Bir işi yaparken sebeplere sarılma konu-sunda Allah Teâlâ'ya güvenmeyi sağlar.Çünkü hem fiil, hem de onun neticesi Allah Teâlâ'nın kazâ ve kaderiyle olmaktadır.

2. Buna inanan bir nefis hem rahata kavuşur, hem de kalbi mutmain olur.Çünkü olanın Allah Teâlâ'nın kazâ ve kaderiyle olduğunu ve bu isten-meyen durumun kaçınılmaz olduğunu bildiğinde, nefsi rahata kavuşur, kalbi mutmain olur,Rabbinin kazâsına râzı olur.Kadere inanan kimseden daha güzel hayat yaşayan, nefsi daha rahat ve kalbi daha mutmain olan hiç kimse yoktur.

3. Kadere îmân, arzulanan şey elde edildiği zaman insana kendini beğenmişlikten kurtulmasını sağlar.Çünkü Allah'ın

takdir ettiği sebeplerden olan hayır ve başarının gerçekleşmesi, bir nimettir. Bunun için bu nimete karşılık olarak Allah Teâlâ'ya şükreder ve kendini beğenmişliği terkeder.

4. İstenen şeyin elde edilememesi veya isten-meyen bir şeyin vukû bulması halinde stresten ve sıkıntıdan kurtulmasını sağlar.Çünkü bu, göklerin ve yerin mülkü elinde olan Allah Teâlâ'nın kazâsı ile olmuştur. Bunun vukû bulması kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu duruma sabreder ve sevabını Allah Teâlâ'dan ümit eder.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuya işâret ederek şöyle buyurmaktadır:

{ مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ، لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ } [سورة الحديد :22-23]

"(Ey insanlar!) Yeryüzünde olan ve sizin de başınıza gelen (hastalık ve açlık gibi) hiçbir şey yoktur ki, biz (nefisleri) yaratma-dan önce onları bir kitapta (Levh-i Mahfûz) yazmış olmayalım. Şüphesiz ki bu, Allah'a göre kolaydır.Elde edemediğinize üzülmemeniz ve Allah'ın size bahşettiği nimetlerle böbürlen-memeniz için (Allah size bunu açıklamaktadır).Çünkü Allah (dünyada kendisine verilen nimetlerle başkasına) büyüklük taslayan kimseleri asla sevmez."[1]

Allah Teâlâ'dan, bizleri bu inanç üzere sâbit kılmasını, bu inancın faydalarını gerçekleştirmeyi, bizlere lütûf ve ihsânından vermesini, hidâyetten sonra kalplerimizi îmândan kaydırmamasını ve bizlere rahmetini lutfetmesini dileriz.

---

[1] *Hadîd Sûresi:22-23*

Şüphesiz ki O, kullarına karşılıksız ve bol verendir.Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âline, ashâbına ve onlara en güzel bir şekilde tâbi olanlara salât ve selâm eylesin.

Muhammed b. Sâlih el-Useymîn